

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

Bydgoszcz, 13 października 2015 r.

WIR.IV.431.4.2015.KC.KS.MK

**Pan
Zdzisław Gamański
Starosta Chełmiński
ul. Harcerska 1
86-200 Chełmno**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 z późn. zm.) w dniach 15.06.2015 r. – 19.06.2015 r. Wojewoda Kujawsko-Pomorski przeprowadził kontrolę Starosty Chełmińskiego, adres: ul. Harcerska 1, 86-200 Chełmno, zrealizowaną przez zespół kontrolny w składzie:

- kierownik Oddziału Komunikacji w Wydziale Infrastruktury i Rozwoju Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
- inspektor w Wydziale Infrastruktury i Rozwoju Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
- ekspert w Wydziale Infrastruktury i Rozwoju Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,

prowadzący kontrolę na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 354/2015 z dnia 19 maja 2015 r.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie zarządzania ruchem drogowym na drogach powiatowych i gminnych powiatu chełmińskiego.

Okres objęty kontrolą: od 1.01.2014 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

W okresie objętym kontrolą Starostą Chełmińskim był Pan Wojciech Bińczyk (do dnia 26 listopada 2014 r. włącznie) i Pan Zdzisław Gamański (od 27 listopada 2014 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych).

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność kontrolowana oceniona została – po uwzględnieniu faktycznego oznakowania kontrolowanych dróg i jego wpływu na bezpieczeństwo ruchu drogowego – pozytywnie z nieprawidłowościami.

Oceny dokonano na podstawie następujących ustaleń:

I. Ustalenia organizacyjne

1. W okresie objętym kontrolą zadania Starosty Chełmińskiego w zakresie zarządzania ruchem na drogach gminnych i powiatowych realizowane były przez Powiatowy Zarząd Dróg w Chełmnie. W przedmiotowym okresie Powiatowy Zarząd Dróg w Chełmnie działał na mocy Statutu nadanego uchwałą nr XXXIV/277/2006 Rady Powiatu Chełmińskiego z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Zarządowi Dróg w Chełmnie wraz z przekazaniem w zarząd mienia powiatu. W myśl § 4 Statutu Powiatowego Zarządu Dróg Powiatowych w Chełmnie, będącego załącznikiem do ww. uchwały, Powiatowy Zarząd Dróg realizuje zadania samorządu powiatu w zakresie zarządzania drogami powiatowymi oraz zadania Starosty w zakresie zarządzania ruchem na drogach powiatowych i gminnych.
Realizacja zadań z zakresu zarządzania ruchem została również zapisana w Regulaminie Organizacyjnym Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie będącym załącznikiem nr 1 do uchwały nr 163 Zarządu Powiatu Chełmińskiego z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie - § 2, § 9 i § 13 pkt 22.
2. Upoważnieniem z dnia 21 lutego 2013 r. znak: OR.B.007.3.2013.TD Starosta Chełmiński upoważnił Pana Mariusza Kalkiewicza – Dyrektora Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie do wykonywania zadań wynikających z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.), tj. do zarządzania ruchem na drogach powiatowych i gminnych powiatu chełmińskiego. Przedmiotowe upoważnienie nie zawiera podstawy prawnej jego udzielenia.
Ponadto, w § 14 ust. 3 ww. Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie wskazano, iż Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg wydaje z upoważnienia Starosty decyzje z zakresu zarządzania ruchem na drogach powiatowych i gminnych.
3. Zgodnie z informacjami otrzymanymi z Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie, Starosta Chełmiński zarządza ruchem na drogach powiatowych i gminnych o łącznej długości 757,105 km, w tym:
 - a) drogi powiatowe – 232,863 km
 - b) drogi gminne – 524,242 km, z czego:
 - miasto Chełmno – 42,502 km,
 - gmina Chełmno – 95,169 km,
 - gmina Unisław – 82,190 km,
 - gmina Stolno – 84,890 km,
 - gmina Papowo Biskupie – 54,700 km,
 - gmina Lisewo – 92,261 km,
 - gmina Kijewo Królewskie – 72,530 km.

II. Ustalenia związane z przedmiotem kontroli

1. W zakresie rozpatrywania projektów organizacji ruchu oraz wniosków i skarg dotyczących organizacji ruchu.

W toku przeprowadzonej kontroli zespół kontrolny ustalił, iż w Powiatowym Zarządzie Dróg w Chełmnie rozpatrywane były zarówno projekty organizacji ruchu jak i wnioski dotyczące zmian organizacji ruchu. Powyższe stwierdzono na podstawie niżej wymienionych dokumentów:

- a) ewidencji projektów zatwierdzonych stałych organizacji ruchu prowadzonych w 2014 i 2015 r. – teczki oznaczone symbolem 4020,

- b) ewidencji projektów zatwierdzonych czasowych organizacji ruchu prowadzonych w 2014 i 2015 r. – teczki oznaczone symbolem 4021,
- c) spisów spraw rozpatrywanych w 2014 i 2015 r. w zakresie zgłoszeń dotyczących nieprawidłowości w oznakowaniu, wniosków o zmianę organizacji ruchu, itp. – teczki oznaczone symbolem 4022.

W powiatowym Zarządzie Dróg w Chełmnie, w okresie objętym kontrolą, nie zarejestrowano skarg dotyczących istniejącej organizacji ruchu – wyjaśnienia Starosty Chełmińskiego z dnia 26 czerwca 2015 r. znak: OR.B.1710.1.2015.AP.

- 2. W zakresie opracowywania lub zlecenia do opracowania projektów organizacji ruchu uwzględniających wnioski wynikające z przeprowadzonych analiz organizacji i bezpieczeństwa ruchu.

Zespołowi kontrolnemu nie przedstawiono żadnych dokumentów świadczących o przeprowadzaniu analiz organizacji i bezpieczeństwa ruchu (poza analizami przeprowadzonymi na skutek złożonych wniosków o zmianę organizacji ruchu).

- 3. W zakresie zatwierdzania organizacji ruchu na podstawie złożonych projektów, przekazywania ich do realizacji oraz przechowywania projektów organizacji ruchu i prowadzenia ich ewidencji.

3.1. Zatwierdzanie organizacji ruchu.

Z ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu wynika, że:

- a) w 2014 r. zatwierdzono 24 stałe oraz 47 czasowych organizacji ruchu,
- b) w 2015 r. (do dnia 19 czerwca) zatwierdzono 4 stałe oraz 16 czasowych organizacji ruchu.

3.2. Przekazywanie zatwierdzonych organizacji ruchu do realizacji.

W dwóch przypadkach w badanej dokumentacji nie stwierdzono dowodów świadczących o przekazaniu zatwierdzonej organizacji ruchu jednostce przedstawiającej projekt organizacji ruchu.

3.3. Przechowywania projektów organizacji ruchu.

Starosta Chełmiński pismem z dnia 26 czerwca br. znak: OR.B.1710.1.2015.AP wyjaśnił, iż zarówno projekty tymczasowej jak i stałej organizacji ruchu przechowywane są w archiwum Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie prowadzonym zgodnie z Instrukcją Archiwalną wprowadzoną zarządzeniem Dyrektora Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie Nr 8/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Projekty czasowej organizacji ruchu przechowywane są 5 lat, natomiast stałej organizacji ruchu 25 lat.

3.4. Prowadzenie ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu.

W Powiatowym Zarządzie Dróg w Chełmnie ewidencje projektów zatwierdzonych stałych i czasowych organizacji ruchu prowadzone są oddzielnie.

Przedmiotowe ewidencje prowadzone są zgodnie z zasadami określonymi w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie

szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz. U. Nr 177, poz. 1729) – zwane dalej rozporządzeniem.

4. W zakresie opiniowania geometrii drogi w projektach budowlanych i zakresu dostępu do drogi.

W toku przeprowadzonej kontroli zespół kontrolny ustalił, iż Powiatowy Zarząd Dróg w Chełmnie opiniował/uzgadniał projekty budowlane m.in. w zakresie remontów i przebudów dróg gminnych oraz zjazdów z dróg powiatowych.

Powyższe stwierdzono na podstawie okazanych spisów spraw rozpatrywanych w 2014 i 2015 r., zamieszczonych w teczkach oznaczonych symbolem 4040.

5. W zakresie wynikającym z § 3 ust. 1 pkt 7 i § 12 ust. 5 i 6 rozporządzenia, tj. w zakresie przeprowadzania kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania, utrzymania znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (oraz ich zgodności z zatwierdzoną organizacją ruchu), a także w zakresie informowania jednostek odpowiedzialnych za utrzymanie o stwierdzonych nieprawidłowościach i żądania od nich ich usunięcia.

Z uzyskanego wykazu przeprowadzonych objazdów dróg powiatowych (w kontekście prawidłowości oznakowania) oraz z dziennika objazdów wynika, że na drogach powiatowych kontrole prawidłowości oznakowania wykonywane były regularnie i z częstotliwością większą niż minimalna określona w § 12 ust. 5 rozporządzenia, tj. częściej niż raz na 6 miesięcy.

Pismem z dnia 19 czerwca 2015 r. znak: WIR.IV.431.4.2015.KC.KS.MK Zespół Kontrolny Wojewody Kujawsko-Pomorskiego poprosił Starostę Chełmińskiego o przedłożenie informacji dotyczącej realizacji obowiązku wynikającego z § 12 ust. 6 rozporządzenia, tj. obowiązku informowania jednostek odpowiedzialnych za utrzymanie znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach gminnych powiatu chełmińskiego. Starosta Chełmiński pismem z dnia 26 czerwca 2015 r. znak: OR.B.1710.1.2015.AP wyjaśnił, że Powiatowy Zarząd Dróg w Chełmnie realizował ten obowiązek głównie poprzez kontakty telefoniczne z Wójtami poszczególnych gmin. Starosta poinformował także, że w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości Powiatowy Zarząd Dróg w Chełmnie przekazywał protokoły o stwierdzonych nieprawidłowościach, przy czym jako dowód przekazał jedynie kopię protokołu z kontroli oznakowania dróg gminnych miasta Chełmna z dnia 17 marca 2014 r. znak: PZD.DT.4020.2.1.2014.AM oraz kopie protokołów z oznakowania dróg gminnych gminy Chełmno z dnia 16, 20, 27 i 30 maja 2014 r.

Z przedstawionych wyjaśnień i dokumentów wynika, że obowiązki wynikające z § 3 ust. 1 pkt 7 i § 12 ust. 5 i 6 rozporządzenia, w odniesieniu do dróg gminnych, nie były realizowane w stopniu przewidzianym w tymże rozporządzeniu.

6. W zakresie współpracy z innymi organami zarządzającymi ruchem, zarządami dróg i kolei, policją mającej na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu.

Z dokumentów zgromadzonych podczas czynności kontrolnych oraz z wyjaśnień udzielonych przez Starostę Chełmińskiego (pismo z dnia 26 czerwca 2015 r. znak: OR.B.1710.1.2015.AP) wynika, że:

- a) współpraca z Komendą Powiatową Policji odbywa się poprzez przekazywanie notatek z ujawnionych nieprawidłowości na drogach, telefoniczne kontakty oraz opiniowanie przez organ Policji projektów zmian organizacji ruchu na drogach powiatowych,
 - b) Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg jest przewodniczącym Konwentu Dyrektorów Powiatowych Zarządów Dróg województwa kujawsko-pomorskiego, na którego spotkaniach omawiane są również zagadnienia związane z zarządzaniem ruchem,
 - c) Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg jest wieloletnim członkiem Kujawsko-Pomorskiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego,
 - d) Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg jest przedstawicielem województwa kujawsko-pomorskiego w Krajowej Radzie Zarządców Dróg Powiatowych,
 - e) w razie wystąpienia problematycznych spraw lub wątpliwości podejmowana doraźna jest współpraca z innymi zarządcami ruchu lub zarządcami dróg celem rozwiązania problemu lub wystawienia prawidłowej opinii.
7. W zakresie wykorzystywania ciał doradczych (o których mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia) w procesie rozpatrywania wniesionych opinii lub wątpliwości związanych z projektami organizacji ruchu.

Starosta Chełmiński w piśmie z dnia 26 czerwca 2015 r. znak: OR.B.1710.1.2015.AP wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą nie były powoływane komisje, nie zasięgano opinii biegłych (rzeczoznawców lub audytorów) celem szczegółowego rozpatrzenia projektów organizacji ruchu, ponieważ projekty przedkładane do zatwierdzenia obejmowały typowe rozwiązania i z tego też powodu nie wystąpiła konieczność zasięgania dodatkowych opinii.

8. W zakresie tymczasowych ograniczeń i zakazów ruchu.

Starosta Chełmiński w piśmie z dnia 26 czerwca 2015 r. znak: OR.B.1710.1.2015.AP wskazał, iż w kontrolowanym okresie nie było przypadków wprowadzenia tymczasowych ograniczeń lub zakazów ruchu, o których mowa w § 10 rozporządzenia.

9. W zakresie dokumentacji sporządzanej w celu zatwierdzenia organizacji ruchu (projektów organizacji ruchu).

W ramach czynności przedkontrolnych Wojewoda Kujawsko-Pomorski wystąpił do Komendanta Komendy Powiatowej Policji w Chełmnie (pismo z dnia 5 maja 2015 r. znak: WIR.IV.431.4.2015.KC) o przekazanie informacji w zakresie:

- a) ilości wypadków i kolizji drogowych, w których przyczyną były nieprawidłowości w oznakowaniu dróg (znaków pionowych i poziomych, sygnalizacji świetlnej, lokalizacji urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego) wraz z informacją z czego wynikały te nieprawidłowości (niewłaściwa organizacja ruchu, niewłaściwa lokalizacja znaków, nieczytelność znaków, itp.),
- b) działań podejmowanych przez Komendanta w celu zminimalizowania ilości wypadków i kolizji drogowych powstałych z wyżej wskazanych przyczyn,
- c) ilości skarg (wniosków) dotyczących organizacji ruchu na tych drogach, wskazujących na możliwości wystąpienia nieprawidłowości i sposobów ich rozpatrzenia.

Pismem z dnia 14 maja 2015 r. L.dz. E-2902/15 Komendant Powiatowy Policji w Chełmnie udzielił odpowiedzi, z której wynika, że w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. nie zarejestrowano zdarzeń drogowych spowodowanych nieprawidłowościami w oznakowaniu dróg. W swojej odpowiedzi Komendant wskazał także, że w ww. okresie nie odnotowano skarg związanych z nieprawidłowościami w organizacji ruchu na drogach powiatowych i gminnych oraz poinformował,

że ewentualnie ujawnione nieprawidłowości występujące na drogach są na bieżąco zgłaszane do odpowiednich zarządców dróg w formie tzw. „notatki z ujawnionych nieprawidłowości”.

W związku z powyższym, do szczegółowej kontroli (w tym wizji lokalnej), losowo wytypowano 8 projektów zatwierdzonych organizacji ruchu (spośród wpisanych do ewidencji projektów zatwierdzonych stałych organizacji ruchu w 2014 i 2015 roku).

Badaniu poddano następujące projekty zatwierdzonej stałej organizacji ruchu:

- a) 7/2014 – zatwierdzenie z dnia 16.04.2014 r. znak: PZD.DT.4020.10.3.2014.AM oraz 20/2014 – zatwierdzenie 27.10.2014 r. znak: PZD.POR.4020.4.2014.AP – dot. skrzyżowania drogi gminnej nr 060617C z drogą powiatową nr 1624C,
- b) 8/2014 – zatwierdzenie z dnia 16.04.2014 r. znak: PZD.DT.4020.11.3.2014.AM – dot. dróg gminnych nr 060605C i 060625C oraz drogi powiatowej nr 1615C,
- c) 11/2014 – zatwierdzenie z dnia 25.06.2014 r. znak: PZD.DT.4020.19.2.2014.AM – dot. drogi gminnej nr 060470C,
- d) 13/2014 – zatwierdzenie z dnia 03.07.2014 r. znak: PZD.DT.4020.22.2.2014.AM – dot. drogi gminnej nr 060464C,
- e) 14/2014 – zatwierdzenie z dnia 21.07.2014 r. znak: PZD.POR.4020.3.2014.AM – dot. drogi powiatowej nr 1628C od km 4+200 do km 4+475,
- f) 23/2014 – zatwierdzenie z dnia 26.11.2014 r. znak: PZD.DT.4020.35.2.2014.AP – dot. drogi gminnej nr 060311C od km 0+000 do km 1+460,
- g) 4/2015 – zatwierdzenie z dnia 04.03.2015 r. znak: PZD.POR.4020.2.2015.AP – dot. drogi powiatowej nr 1607C od km 4+944 do km 5+253.

Z uwagi na fakt, iż żaden z projektów wpisanych do ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu w 2014 i 2015 roku (i w okresie objętym kontrolą wprowadzonych) nie obejmował całej długości którejkolwiek z dróg powiatowych, Zespół kontrolny postanowił losowo wybrać jedną drogę powiatową i dla tej drogi zbadać wszystkie obowiązujące projekty zatwierdzonych organizacji ruchu (obejmujące całą jej długość).

Do badania wybrano drogę powiatową nr 1621C.

Dla przedmiotowej drogi Powiatowy Zarząd Dróg przedstawił następujące projekty zatwierdzonych stałych organizacji ruchu (obejmujące całą jej długość):

- a) z dnia 17 września 2012 r. znak: PZD.DT.4020.15.4.2012.AM,
- b) z dnia 2 stycznia 2014 r. znak: PZD.DT.4020.32.3.2013.AM,
- c) 3/2014 – zatwierdzenie z dnia 27 marca 2014 r. znak: PZD.DT.4020.5.3.2014.AM
- d) 12/2014 – zatwierdzenie z dnia 23 czerwca 2014 r. znak: PZD.DT.4020.20.3.2014.AM

Zatem, badaniu (w tym wizji lokalnej) poddano łącznie 12 projektów zatwierdzonych stałych organizacji ruchu.

W wyniku przeprowadzonej analizy ww. dokumentacji stwierdzono:

- a) organizacje ruchu zatwierdzane były przez Starostę Chełmińskiego (4 przypadki) i Dyrektora Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie działającego z upoważnienia Starosty (8 przypadków),
- b) projekty do zatwierdzenia przedstawiane były przez podmioty z katalogu wskazanego w § 4 ust. 3 pkt 1, 2 i 4 rozporządzenia, przy czym w dokumentacji projektów nie

stwierdzono pełnomocnictw składających projekty do reprezentowania podmiotu zlecającego (w sytuacji gdy projekt przedstawiała osoba realizująca zamówienie jednostek określonych w § 4 ust. 3 pkt 1 i 2),

- c) w 3 przypadkach plany orientacyjne nie posiadały wskazania skali, w 2 przypadkach skala była inna niż określona w § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia,
- d) w 2 przypadkach plany sytuacyjne nie posiadały oznaczenia skali,
- e) w 3 przypadkach opisy techniczne nie zawierały charakterystyki ruchu na drodze,
- f) w pojedynczym przypadku nie stwierdzono umieszczenia w projekcie przewidywanego terminu wprowadzenia organizacji ruchu, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia, w 2 przypadkach wskazano iż zmiana organizacji ruchu zostanie wprowadzona po uzyskaniu jej zatwierdzenia jednak nie wcześniej niż po zakończeniu robót związanych z realizacją przedsięwzięcia, w 2 przypadkach termin wskazano jako termin wprowadzenia tymczasowej organizacji ruchu, w pojedynczym przypadku nie określono terminu wprowadzenia stałej organizacji ruchu lecz termin ważności opracowania,
- g) w 2 przypadkach projekty organizacji ruchu zostały podpisane w sposób uniemożliwiający identyfikację imienia i nazwiska projektanta, w pojedynczym przypadku nie stwierdzono podpisu projektanta,
- h) plany sytuacyjne zawierały lokalizację istniejących, projektowanych lub usuwanych znaków drogowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu (dobrą praktyką byłoby wskazywanie na planach sytuacyjnych kilometrażu drogi na którym ustawione są poszczególne znaki i urządzenia),
- i) w 8 przypadkach na planach sytuacyjnych nie określono parametrów geometrii drogi,
- j) projekty organizacji ruchu posiadały opinie, o których mowa w § 7 ust. 2 rozporządzenia, z uwzględnieniem wyjątków od obowiązku uzyskiwania opinii wskazanych w § 7 ust. 2 pkt 4 oraz ust. 3 tegoż rozporządzenia,
- k) Starosta Chełmiński jak i Dyrektor Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie, w ramach czynności określonych w art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.), zatwierdzali projekty organizacji ruchu i oznakowania nie zaś organizację ruchu na podstawie złożonego projektu,
- l) w ww. zatwierdzeniach organizacji ruchu zawierano:
 - termin, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu,
 - informację o konieczności zawiadomienia organu zarządzającego ruchem o terminie wprowadzenia organizacji ruchu co najmniej 7 dni przed dniem jej wprowadzenia,
 - pouczenie, iż brak ww. zawiadomienia spowoduje, że zatwierdzenie straci ważność,
- m) w 2 przypadkach w dokumentacji nie stwierdzono potwierdzenia przekazania zatwierdzonej organizacji ruchu jednostce przedstawiającej projekt organizacji ruchu,
- n) w pojedynczym przypadku nie stwierdzono zawiadomienia organu zarządzającego ruchem o terminie wprowadzenia zatwierdzonej organizacji ruchu, w 5 przypadkach stwierdzono niezawiadomienie organu zarządzającego ruchem o terminie wprowadzenia zatwierdzonej organizacji ruchu z co najmniej 7 dniowym wyprzedzeniem,
- o) w pojedynczym przypadku nie stwierdzono poinformowania zarządu drogi o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu (w związku z brakiem zawiadomienia o terminie jej wprowadzenia),
- p) dokumentowanie kontroli wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu dokonywano w formie protokołów z wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu sporządzanych przez pracownika Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie, w 3 przypadkach stwierdzono brak ww. protokołów.

III. Ustalenia związane z wizjami lokalnymi kontrolowanych dróg

Drogi gminne i powiatowe objęte próbą badawczą poddane zostały wizji lokalnej zespołu kontrolnego z udziałem pracowników Powiatowego Zarządu Dróg w Chełmnie. Z oględzin tych dróg sporządzone zostały protokoły oględzin, podpisane przez ww. przedstawicieli. Dodatkowo, wyniki oględzin utrwalone zostały na nośnikach elektronicznych (zdjęcia cyfrowe, nagranie z wideorejestratora) oraz wydruków zdjęć cyfrowych, które stanowią załączniki do protokołów oględzin.

W oparciu o przeprowadzone wizje lokalne dróg oraz okazaną dokumentację zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu stwierdzono, co następuje:

1. Oznakowanie skontrolowanych odcinków dróg (i dróg) należy ocenić pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości (określonych szczegółowo w protokołach oględzin).
2. Stosunkowo dobrze jest utrzymane oznakowanie pionowe i poziome. W jednostkowych przypadkach stwierdzano łuszczące się lub zasłonięte przez gałęzie drzew lica znaków, odchylone od pionu urządzenia wsporcze oraz miejscowo mało widoczne oznakowanie poziome (np. na drodze powiatowej nr 1621C).
3. Zgodność oznakowania dróg z projektami zatwierdzonych organizacji ruchu jest zróżnicowana. Prowadzone oględziny wykazały, że tylko na drodze powiatowej nr 1628C Trzebcz Królewski – Zegartowice (od km 4+200 do km 4+475) wszystkie znaki umieszczone zostały zgodnie z zatwierdzoną organizacją ruchu. W odniesieniu do pozostałych odcinków dróg (i dróg) ujawnione zostały przypadki fizycznych braków w oznakowaniu, przypadki umieszczania znaków w innej lokalizacji niż to przewidziano w projekcie oraz przypadki niezaznaczania na planach sytuacyjnych istniejącego oznakowania – bądź ustawianie znaków nieprzewidzianych w projektach zatwierdzonych organizacji ruchu (powyższe szczegółowo określono w protokołach oględzin).
4. Brak występowania w pasach drogowych reklam, których umiejscowienie ujemnie wpływałoby na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

IV. Nieprawidłowości i uchybienia stwierdzone w trakcie kontroli

W wyniku przeprowadzonej kontroli wskazać należy na następujący zakres stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości:

1. Przekazanie uchwałą Rady Powiatu Chełmińskiego zadań Starosty Chełmińskiego, jako organu zarządzającego ruchem na drogach powiatowych i gminnych do realizacji przez Powiatowy Zarząd Dróg w Chełmnie (jednostkę będącą zarządem drogi). Rada Powiatu nie jest uprawniona do przekazania utworzonej przez siebie (w drodze uchwały) jednostce organizacyjnej (będącej zarządem drogi) kompetencji organu zarządzającego ruchem, ponieważ zgodnie z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 z późn. zm.) kompetencje w zakresie zarządzania ruchem posiada wyłącznie starosta. Starosta natomiast nie może upoważnić pracowników zarządu dróg (w tym Dyrektora) będącego wyodrębnioną jednostką organizacyjną powiatu do załatwiania w jego imieniu spraw z zakresu zarządzania ruchem, ponieważ, zgodnie z art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.) ma taką możliwość tylko w stosunku do pracowników kierowanego przez siebie urzędu (Starostwa Powiatowego w Chełmnie). Wskazać również należy, że art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.), dotyczący udzielania upoważnień przez starostę m.in. kierownikom jednostek

organizacyjnych powiatu jest przepisem szczególnym i dotyczy tylko decyzji administracyjnych. Mając powyższe na uwadze a także fakt, iż organ zarządzający ruchem nie wydaje decyzji administracyjnych w toku podejmowanych przez siebie działań związanych z zarządzaniem ruchem na drogach (zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia), należy uznać, że uchwała Rady Powiatu Chełmińskiego nadająca Statut Powiatowemu Zarządowi Dróg w Chełmnie jest wadliwa albowiem na jej mocy kompetencje organu zarządzającego ruchem zostały przekazane jednostce organizacyjnej będącej zarządem drogi.

W związku z powyższym, stan faktyczny, w którym jednostka organizacyjna powiatu będąca zarządem dróg wykonuje zadania przewidziane dla organu zarządzającego ruchem (zadania zastrzeżone do wyłącznej właściwości Starosty) nie ma oparcia w przepisach powszechnie obowiązujących prawa.

2. Brak realizacji obowiązków wynikających z § 12 ust. 5 rozporządzenia w stopniu przewidzianym w tymże przepisie - w odniesieniu do dróg gminnych, co miało z kolei negatywny wpływ na realizację obowiązku wynikającego z § 12 ust. 6 rozporządzenia w zakresie informowania zarządców dróg gminnych o ujawnionych nieprawidłowościach w oznakowaniu dróg gminnych i żądania od usunięcia tych nieprawidłowości.
3. Brak dokumentów świadczących o realizacji obowiązku wynikającego z § 2 ust. 1 lit. g rozporządzenia, tj. brak dokumentów świadczących o przeprowadzaniu analiz istniejącej organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa ruchu i jego efektywności (poza analizami przeprowadzonymi na skutek złożonych wniosków o zmianę organizacji ruchu).
4. Przypadki niekompletności lub niepoprawności dokumentacji sporządzonej w celu zatwierdzenia organizacji ruchu – zgodnie z ustaleniami zawartymi w punkcie 9 części II.
5. Treść zatwierdzeń organizacji ruchu wskazuje, że dokonywano zatwierdzeń projektów organizacji ruchu i oznakowania, nie zaś samej organizacji ruchu na podstawie projektu organizacji ruchu – wbrew przepisom § 3 ust. 1 pkt 3 oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia.
6. Przypadki braku dowodów świadczących o nie przekazaniu zatwierdzonej organizacji ruchu jednostce przedstawiającej projekt organizacji ruchu.
7. Pojedynczy przypadek braku zawiadomienia organu zarządzającego ruchem o terminie wprowadzenia zatwierdzonej organizacji ruchu.
8. Pojedynczy przypadek braku poinformowania zarządu drogi o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu (w związku z brakiem zawiadomienia o terminie jej wprowadzenia).
9. Przypadki niezawiadomienia organu zarządzającego ruchem o terminie wprowadzenia organizacji ruchu z co najmniej 7 dniowym wyprzedzeniem.
10. Przypadki braku dokumentów potwierdzających dokonanie kontroli wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu zatwierdzonej organizacji ruchu.
11. Przypadki nieprawidłowości ujawnionych podczas oględzin dróg, w zakresie:
 - umieszczania znaków i urządzeń bezpieczeństwa ruchu niezgodnie z projektami zatwierdzonej organizacji ruchu,
 - braków w oznakowaniu,
 - ustawiania znaków niezgodnych z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. Nr 220, poz. 2181 z późn. zm.),
 - niezaznaczania na planach sytuacyjnych istniejącego oznakowania (bądź ustawianie znaków nieprzewidzianych w projektach zatwierdzonych organizacji ruchu),
 - małej widoczności niektórych znaków pionowych i poziomych.

Za stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia i nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Starosta Chełmiński.

V. Informacje dodatkowe

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli prowadzonej przez Starostę Chełmińskiego.

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia.

W Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie dokonywano sprostowań, skreśleń bądź uzupełnień.

VI. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami i nieprawidłowościami zalecam:

1. Podjęcie stosownych działań mających na celu doprowadzenie do stanu, w którym prowadzenie spraw z kontrolowanego zakresu, w imieniu organu ustawowo uprawnionego, dokonywane będzie przez podmioty (jednostki organizacyjne) i osoby, których upoważnienie nie będzie pozostawało w kolizji z obowiązującymi przepisami prawa materialnego i proceduralnego – **termin realizacji – do 31 grudnia 2015 roku.**
2. Realizowanie działań w zakresie zarządzania ruchem polegających na przeprowadzaniu, co najmniej raz na 6 miesięcy, kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach gminnych powiatu chełmińskiego – **termin realizacji – natychmiast.**
3. Zorganizowanie bardziej skutecznego systemu kontroli prawidłowości zastosowania i funkcjonowania znaków drogowych, sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz ich zgodności z zatwierdzoną organizacją ruchu, mając na uwadze wyniki kontroli, gdzie stwierdzono stosunkowo duży procent znaków ustawionych niezgodnie z zatwierdzoną organizacją ruchu – **termin realizacji – 1 miesiąc.**
4. Realizowanie działań w zakresie zarządzania ruchem polegających na przeprowadzaniu analiz istniejącej organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa ruchu i jego efektywności – zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 lit. g rozporządzenia – **termin realizacji – natychmiast.**
5. Przestrzeganie, aby projekty stałej organizacji ruchu spełniały wszystkie wymagania określone w § 5 ust. 1 rozporządzenia – **termin realizacji – natychmiast.**
6. Zmianę treści wydawanych zatwierdzeń tak, aby poprawnie i jednoznacznie wskazywały, iż dokonano zatwierdzenia organizacji ruchu na podstawie złożonego projektu organizacji ruchu – **termin realizacji – natychmiast.**
7. Każdorazowe dokumentowanie faktu przekazania egzemplarza projektu zatwierdzonej organizacji ruchu jednostce przedstawiającej ten projekt do zatwierdzenia – **termin realizacji – natychmiast.**
8. Każdorazowe przestrzeganie obowiązku informowania zarządu drogi o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu w przypadku, gdy jednostka wprowadzająca organizację ruchu nie zawiadomiła organu zarządzającego ruchem o terminie jej wprowadzenia (w okresie, w którym organizacja ta winna zostać wprowadzona) – **termin realizacji – natychmiast.**

9. Każdorazowe dokumentowanie faktu przeprowadzenia kontroli wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu zatwierdzonej stałej organizacji ruchu – **termin realizacji – natychmiast.**
10. Podjęcie stosownych działań mających na celu usunięcie nieprawidłowości ujawnionych podczas oględzin dróg (szczegółowo określonych w protokołach oględzin) – **termin realizacji – 1 miesiąc.**
11. Podjęcie działań mających na celu sprawdzenie czy znaki na pozostałych drogach, na których Starosta Chełmiński zarządza ruchem, umieszczone zostały zgodnie z projektami zatwierdzonej organizacji ruchu oraz czy spełniają one wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. Nr 220, poz. 2181 z późn. zm.) – w przypadku ujawnienia nieprawidłowości spowodować ich usunięcie.
12. Dążyć do sytuacji, w której na wszystkich drogach gminnych i powiatowych powiatu chełmińskiego funkcjonować będą zatwierdzone stałe organizacje ruchu.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oczekuję od Pana, w terminie 40 dni od daty otrzymania niniejszego Wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

WOJEWODA KUJAWSKO – POMORSKI

/-/

EWA MES